JAARVERSLAG 2015
Algemene Rekenkamer

Inhoud

Voorwoord

In dit verslag legt de Algemene Rekenkamer verantwoording af over de werkzaamheden en activiteiten van het afgelopen jaar. Dit doen wij niet alleen omdat dit een wettelijke vereiste is, maar ook omdat wij denken dat transparantie in ons handelen een belangrijke voorwaarde is voor een integere organisatie. In dit verslag zullen wij stilstaan bij onze kernactiviteiten en de ontwikkelingen gedurende het afgelopen jaar. Wij zullen de samenstelling en opzet van de organisatie beschrijven en daarbij informatie geven over onze werkwijze en het onderzoeksproces. Naast organisatorische informatie zal er in dit jaarverslag ook worden uitgeweid over contactmomenten met belanghebbenden van de Algemene Rekenkamer. Tot slot bieden wij in dit jaarverslag nader inzicht in onze begrotingsuitputting.

Oranjestad, 17 mei 2016

mr. F. Nuboer
waarnemend voorzitter

1. Organisatie

1.1 Grondslag, taak en doelstelling

De Algemene Rekenkamer is een onafhankelijk waarborginstituut dat belast is met onderzoek naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van de ontvangsten en uitgaven van het Land. Onze positie is verankerd in de Arubaanse Staatsregeling en verder uitgewerkt in de Landsverordening Algemene Rekenkamer Aruba (LARA) en het Reglement van Orde van de Algemene Rekenkamer (RvO). Van uiterst belang in ons werk is het besef dat burgers erop moeten kunnen rekenen dat de regering rechtmatig en doelmatig omgaat met publieke middelen en dat beloofde resultaten ook daadwerkelijk worden behaald.

Als onafhankelijk waarborginstituut is de Algemene Rekenkamer vrij in haar keuze van onderzoeksonderwerpen. De Algemene Rekenkamer bepaalt zelf en op welke wijze onderzoek wordt uitgevoerd en hoe daarover wordt gerapporteerd. Wij houden bij besluiten ten aanzien van de uit te voeren onderzoeken, zoveel mogelijk rekening met de wensen van de Staten. De Algemene Rekenkamer werkt toe naar versterking van haar onafhankelijke positie binnen het Arubaans staatsbestel. Bij deze versterking baseren wij ons op de acht grondbeginselen voor een degelijk functionerende rekenkamer, zoals uiteengezet door de International Organisation for Supreme Audit Institutions (INTOSAI), de internationale organisatie voor rekenkamers. Ten aanzien hiervan hebben de Vereenigde Naties de onderstaande grondbeginselen onderschreven. De grondbeginselen, vrij vertaald uit het Engels, luiden als volgt:

1. Het bestaan van een geschikt en effectief staatsrechtelijk raamwerk en de daadwerkelijke toepassing van dit raamwerk.
2. Onafhankelijkheid van hoofden van een rekenkamer[1] en of verwante collegiale instituties, alsook zekerheid rondom hun ambtstermijn en juridische immuniteit bij de normale uitvoering van hun werkzaamheden.
3. Een voldoende breed mandaat en volledige zelfstandigheid, in de uitvoering van werkzaamheden als rekenkamer.
4. Onbeperkte toegang tot informatie.
5. Het recht en de verplichting om verslag te doen van haar werkzaamheden als rekenkamer.

[1] De term rekenkamer is de vertaling voor een Supreme Audit Institution (SAI), leidinggevenden en/ of de leden van een collegiaal bestuur van zo'n SAI.

6. De beslissingsvrijheid rondom de inhoud en de timing van rapporten alsook ze te publiceren en verspreiden.
7. Het bestaan van een effectief follow-up mechanisme op de aanbevelingen van een rekenkamer.
8. Financiële en beheersmatige/ administratieve autonomie en de beschikbaarheid over de nodige middelen ten aanzien van geschikte menskracht, materieel en financiën.

1.2 Samenstelling

De inrichting en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer worden in de Staatsregeling en in de LARA geregeld. Nadere bepalingen over de interne taken en de besluitvorming worden geregeld in het RvO.

1.2.1 Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer bestaat conform artikel IV.6 lid 1 van de Staatsregeling uit drie leden de voorzitter daaronder inbegrepen. Daarnaast dienen twee plaatsvervangende leden te worden benoemd. De Algemene Rekenkamer bestaat per 31 december 2015 uit de volgende leden:

Naam	Functie	Hoofd- en nevenfuncties	Datum benoeming	Vergoeding per maand
mr. F. Nuboer	waarnemend voorzitter	Chief Executive Officer, InselAir Aruba N.V.	19-12-2008	3.000
drs. L. Wong	lid	Economist / Consultant	01-10-2012	3.000
Vacature	lid	-	-	-
Vacature	plv. lid	-	-	-
Vacature	plv. lid	-	-	-

De voorzitter van de Algemene Rekenkamer, de heer G. Werleman is op 31 maart 2015[2], ontslag op eigen verzoek verleend. Sinds het ontslag van de voorzitter, wordt deze functie waargenomen door mr. F. Nuboer, tot aan de aanstelling van een nieuwe voorzitter.

De leden worden voor het leven benoemd, dat wil zeggen tot 70 jaar. Momenteel is de functie van lid geen voltijdse functie. De LARA bepaalt dat de voorzitter, leden en plaatsvervangende leden een remuneratie ontvangen, waarvan de hoogte bij landbesluit houdende algemene maatregelen wordt bepaald. In principe gaat de Algemene Rekenkamer uit van een collegiaal bestuur. Dit houdt in dat besluiten niet

[2] LB 226/15 van 31 maart 2015

worden genomen door bijvoorbeeld alleen de voorzitter of door een afzonderlijk lid. Besluiten worden genomen in de Kamervergadering in het bijzijn van de secretaris.
Bij onderzoek vervult een lid tevens de rol van lid-rapporteur. Een lid-rapporteur draagt zorg voor de bestuurlijke invulling bij het onderzoeksproces. Dit houdt in dat een lid-rapporteur tijdens het onderzoeksproces toetst, of de richting van het onderzoek en de bevindingen, voldoende basis bieden voor een bestuurlijk advies. De vaktechnische invulling en kwaliteitsborging van het onderzoekproces zijn voorbehouden aan de projectleider van het onderzoek.

Aan de Algemene Rekenkamer is dan ook een ambtelijke organisatie toegevoegd, bestaande uit een secretaris en het onderzoeks- en ondersteunend personeel. De ambtelijke organisatie zal hierna het Secretariaat worden genoemd.

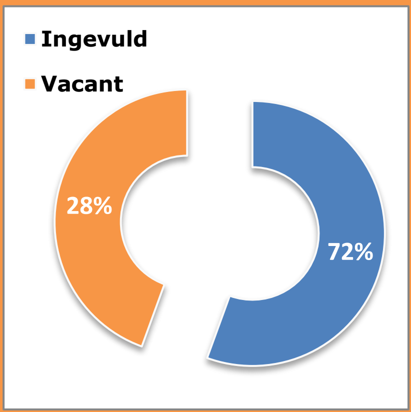
1.2.2 Het Secretariaat

De secretaris is, met inachtneming van de door de Algemene Rekenkamer bij instructie en besluiten te geven richtlijnen en aanwijzingen, belast met de dagelijkse leiding van de werkzaamheden en is mede belast met de verzorging van huishoudelijke aangelegenheden van het Secretariaat.

Bezetting

Wij hebben al jaren te kampen met een gebrek aan personeel. Tot heden is er weinig verandering opgetreden in de invulling van de vacatures bij het Secretariaat. De stand van zaken in 2015 ten opzichte van 2014 is onveranderd. Onderstaande tabel biedt een weergave van de personeelsbezetting. De formatie is gebaseerd op onze begroting voor 2015.

Figuur 1: Bezetting 2015

Functie	Formatie 2015	Bezetting per 31-12-2015
Secretaris	1	1
Projectleider werkzaam voor het instituut [3]	3	1
Projectleiders ter beschikking van ministers	0	2
Onderzoeksleider	3	2
Onderzoeker	6	4
Hoofd bedrijfsvoering	1	-
Jurist	1	-
Medewerker bedrijfsvoering	1	1
Medewerker informatievoorziening	1	1
schoonmaakster (deeltijd)	1	1
Totaal	**18**	**13**

De sterke afhankelijkheid van de minister van Algemene Zaken bij aanname van personeel, alsook de lange doorlooptijd van sollicitatie naar benoeming, blijft een struikelblok voor de werving van kwalitatief personeel. De Algemene Rekenkamer beschouwt het voorgaande als een knelpunt. De Algemene Rekenkamer zal volhouden op het standpunt, autonoom te moeten kunnen handelen bij de werving van haar personeel.

Organisatie en functiewaardering

De Algemene Rekenkamer en haar Secretariaat zijn een organisatie in ontwikkeling. In uitwerking van ons strategisch beleidsplan hebben wij nadere inzichten verkregen voor wat betreft de opzet en de invulling van de taken van het Secretariaat. Wij hebben deze zienswijze laten vastleggen door het Secretariaat in overleg en met ondersteuning van Departamento Recurso Humano (DRH) in een organisatieboek en functiewaardering. DRH heeft ook de functies zoals beschreven in het organisatieboek gewaardeerd. Het organisatieboek en functiewaardering zijn door de Algemene Rekenkamer in haar vergadering van 18 december 2012, behandeld, goedgekeurd en vastgesteld. Met haar schrijven van 15 januari 2013 zijn het organisatieboek en de functiewaardering aangeboden aan de minister van Algemene Zaken met het verzoek deze in behandeling te nemen in de ministerraad.

[3] In 2012 en per eind 2013 zijn twee projectleiders niet meer werkzaam voor de Algemene Rekenkamer, maar maken wel deel uit van de formatie van de Algemene Rekenkamer. Een van deze projectleiders blijft, tegen de wensen van de Algemene Rekenkamer in, op de begroting van de Algemene Rekenkamer drukken.

In juli van het afgelopen dienstjaar is een rappelbrief naar de minister van Algemene Zaken verzonden met het verzoek het organisatieboek en functiewaardering in de ministerraad te behandelen, of anderzijds aan te geven waarom dit niet geschiedt. Het spijt de Algemene Rekenkamer te constateren dat er na drie jaar vooralsnog geen reactie van de minister is gekregen.

1.3 Werkterrein en werkwijze onderzoek

Onze kerntaak is het verrichten van onderzoek op ’s Lands middelen. Bij onderzoek heeft de Algemene Rekenkamer toegang tot alle overheidsdiensten, landsbedrijven, overheidsvennootschappen, gesubsidieerde instellingen en overige instellingen, waarvan het beheer van het geldelijk belang van het Land rechtstreeks of zijdelings is betrokken.

De onderzoeksafdeling voert na vaststelling van een onderzoeksvoorstel door de leden van de Algemene Rekenkamer, het onderzoek uit. Voor elk onderzoek wordt een verantwoordelijke projectleider aangewezen. In de onderzoeksfase vindt uitwisseling van informatie plaats tussen de onderzoeksafdeling en de gecontroleerde(n). De onderzoeksfase eindigt met het opleveren van een nota van bevindingen. Deze nota van bevindingen wordt op ambtelijk niveau met de gecontroleerde afgestemd. De projectleider van het onderzoek schrijft, in samenwerking met het onderzoeksteam, op basis van de definitieve nota van bevindingen een rapportagevoorstel, waarin de bevindingen op hoofdlijnen staan omschreven. Daarnaast worden aanbevelingen en de bestuurlijke boodschap geconcipieerd. Tijdens het onderzoek zijn contactmomenten met de verantwoordelijke lid-rapporteur ingebouwd. Hierbij wordt in driehoeksvorm, in samenzijn van de secretaris, overleg gepleegd over de richting en de boodschap van het onderzoek.

Na afronding van de onderzoeksfase wordt aangevangen met de bestuurlijke fase van het onderzoek. De bestuurlijke fase wordt afgesloten met de vaststelling van het definitieve onderzoeksrapport. Alvorens het definitieve onderzoeksrapport vast te stellen wordt het met de verantwoordelijke minister(s) afgestemd door middel van bestuurlijk hoor en wederhoor. De reactie van de verantwoordelijke bestuurder wordt integraal opgenomen in het definitief onderzoeksrapport en wordt tot slot voorzien van een nawoord van de Algemene Rekenkamer.

1.4 Groeiend en lerend instituut

Onderstaand volgt een uiteenzetting over interne ontwikkelingen binnen de Algemene Rekenkamer als instituut.

1.4.1 Interne ontwikkelingen

Impasse Algemene Rekenkamer en Secretariaat

Gedurende het dienstjaar 2015 is de heersende onenigheid tussen de Algemene Rekenkamer en haar Secretariaat aanzienlijk verbeterd. Zo heeft er op 2 juni 2015 overleg plaatsgevonden tussen de leden en het Secretariaat over de inhoud van de collectieve brief van 19 april 2013 waarin het Secretariaat haar bezorgdheid uitte over de gang van zaken binnen De Algemene Rekenkamer. Bij dit overleg zijn de uiteenliggende standpunten doorgesproken en nadere afspraken gemaakt over de verhoudingen binnen het instituut.

Ook de spanning tussen de leden van de Algemene Rekenkamer en de secretaris, naar aanleiding van inzichtsverschillen over taken en bevoegdheden binnen de Algemene Rekenkamer, is het afgelopen jaar aanzienlijk afgenomen. De leden en de secretaris zijn tot een werkbare verhouding gekomen, waarbij het functioneren van de Algemene Rekenkamer gewaarborgd blijft.

Parkeerproblematiek

Op 2 november 2015 is de parkeerplaats bestemd voor de Algemene Rekenkamer afgebroken ten behoeve van de aanleg van Plaza Padu. Het bureau van de minister van Infrastructuur had in een eerder stadium toegezegd een passende oplossing te zullen vinden voor de parkeerproblematiek die door de aanleg van Plaza Padu is ontstaan. Deze oplossing is echter nooit tot stand gekomen. De ministers van Infrastructuur en van Toerisme en Transport alsook de Aruba Parking Authority zijn benaderd met het verzoek om samen met de Algemene Rekenkamer tot een acceptabele oplossing te komen voor de door hen veroorzaakte parkeerproblematiek. De voorgenoemde ministers hebben de Algemene Rekenkamer naar de Aruba Parking Authority verwezen die zich onbereidwillig heeft getoond mee te werken aan een werkbare oplossing. De handelswijze van de regering in deze zaak vindt de Algemene Rekenkamer betreurenswaardig.

Uitvoering van een eigen begroting

In 2015 is de Algemene Rekenkamer weer geconfronteerd met het feit dat zij, ondanks de beschikking over een eigen begroting, geen mogelijkheid heeft haar eigen begroting uit te voeren. Een voorbeeld is de gang van zaken rondom de ontkoppeling van de IT-infrastructuur van de Departamento di Informacion y Automatisacion (DIA) naar een

andere dienstverlener. De Algemene Rekenkamer kampt sinds 2013 met een ondermaatse dienstverlening van de DIA, en ondervindt hierdoor aanzienlijk ongemak bij de registratie en verwerking van gegevens. De Algemene Rekenkamer heeft bij een particuliere IT-dienstverlener gepaste oplossingen kunnen vinden om de problemen rondom de informatievoorziening het hoofd te bieden. De minister van Algemene Zaken heeft zich echter niet bereid verklaard mee te willen werken aan de ontkoppeling van de IT-infrastructuur naar deze particuliere dienstverlener.

Verzelfstandiging

Wil de Algemene Rekenkamer toewerken naar een meer effectief en efficiënt instituut dat zou zij over een eigen personeelswerving en begrotingsuitvoering moeten beschikken. Ook is de bestaande wetgeving voor de Algemene Rekenkamer toe aan grondige vernieuwing. In november 2015 is met een wetgevingsspecialist overeengekomen een wetgevingstraject in gang te zetten, waarbij de LARA en de RvO worden vernieuwd. Dit wetgevingstraject zal in 2016 van start gaan.

1.4.2 Loopbaanontwikkeling

Het continue scherp houden van reeds bestaande kennis alsook het aanleren van nieuwe competenties zijn voor de onderzoekscapaciteiten van het Secretariaat van groot belang. Alhoewel op de beschikbare begroting voor opleidingen ten behoeve van het personeel aanzienlijk is bezuinigd, hebben leden van het Secretariaat de onderstaande cursussen kunnen bijwonen.

PWC Leadership Academy 2015

In het jaar 2015 hebben 2 personeelsleden meegedaan met de *PWC Leadership Academy 2015*, verzorgd door PWC Aruba in samenwerking met de Universiteit van Aruba. Deze cursus was gericht op het verbeteren van leiderschapsvaardigheden door middel van debatten, presentaties en persoonlijke begeleiding. De cursus besloeg in totaal 10 maanden en bestond uit 4 interactieve workshops, 4 coaching sessies en een masterclass op het gebied van Emotional Intelligence. In de cursus werd onder meer aandacht besteed aan persoonlijke stijlen van leiderschap, leiderschap in teamverband en leiderschap in organisaties.

Team Building sessie

In de namiddag van 25 juni 2015 is er een teambuildingsessie gehouden, verzorgd door ELKA & Associates N.V. Het betrof een vervolgsessie op eerdere ontmoetingen welke deze keer gericht was op manieren van omgang tussen collega's. De nadruk werd gelegd op verschillende typen van persoonlijkheden. Ook werd aandacht besteed aan het denkproces met hierbij de verschillen tussen de logische en gestructureerde denkwijze en de creatieve denkwijze. Al met al was het een leerzame namiddag.

Opleidingen Rijksacademie

In het jaar 2015 zijn personeelsleden van de Algemene Rekenkamer uitgenodigd door de Directie Financiën om mee te doen aan een aantal cursussen, verzorgd door de Rijksacademie voor Financiën, Economie en Bedrijfsvoering uit Nederland. Het personeel heeft gretig gebruik gemaakt van deze kans. De cursusonderdelen die in 2015 hebben plaatsgevonden waren:

- *Schrijven van bestuursrapportages*; de cursus is bijgewoond door 4 medewerkers. Deze cursus hield een korte opfrissing van de basisprincipes van schrijven in, waarna een verdieping volgde in het schrijven van ambtelijke stukken. De cursus bevatte naast een theoretisch deel ook een praktisch gedeelte, gericht op de Arubaanse situatie.
- *Stop met advizeuren*; deze cursus is bijgewoond door 4 personeelsleden en richtte zich op de effectiviteit van beïnvloedingstactieken en -stijlen. De vraag hierbij was welke stijl zou leiden tot weerstand, gehoorzaamheid of actieve betrokkenheid van medewerkers. Ook is ingegaan op het fenomeen micro-expressies, namelijk non-verbale signalen die iets vertellen over wat andere mensen voelen, (ver)oordelen en wat hun belangen zijn. Ook deze cursus was van een hoog praktisch gehalte met veel ruimte om te oefenen.

Opleidingen verzorgd door de Rijksacademie zullen in het volgend dienstjaar worden voortgezet.

2. Verslag van de werkzaamheden

Onderstaand volgt een verslag van de verrichte werkzaamheden van de Algemene Rekenkamer over het afgelopen dienstjaar.

2.1 Kamervergaderingen

In 2015 waren er in totaal 15 vergaderingen van de Algemene Rekenkamer. Verwezen wordt naar bijlage 1, Vergaderingen en besluiten voor een weergave van besluiten en ondernomen acties.

2.2 Contactmomenten van de Algemene Rekenkamer

In ons strategisch beleidsplan 2011 hebben wij aangegeven dat wij naast oordelen door middel van onderzoek, ook relevante bestuursadviezen wensen te verstrekken ter verdere verbetering van de kwaliteit van het openbaar bestuur. Dit betekent een intensivering van bestuurlijk overleg met belangrijke stakeholders, zoals de Staten, de ministers en andere gezagsdragers. Ook in het kader van haar samenwerking heeft de Algemene Rekenkamer belangrijke contactmomenten gehad in 2015, waarvan wij de belangrijkste momenten kort samenvatten.

Contact Staten en de regering van Aruba

De Algemene Rekenkamer beschouwt de Staten als haar belangrijkste stakeholder. Gedurende het verslagjaar 2015 heeft de Algemene Rekenkamer op verschillende momenten overleg met de Staten gehad over onderwerpen zoals het onderzoeksrapport naar de jaarrekening van het Land voor het dienstjaar 2014, de begroting van de Algemene Rekenkamer, de voordracht van kandidaten voor lidmaatschap van de Algemene Rekenkamer alsook diverse voortgangsbesprekingen over uiteenlopende onderwerpen.

Met de minister van Financiën en Overheidsorganisatie en de minister van Algemene Zaken is op verschillende momenten in het afgelopen jaar overleg gevoerd over de begroting van de Algemene Rekenkamer en de beperking op de eigen uitvoering hiervan.

2.3 Onderzoek en onderzoeksactiviteiten

Voor het dienstjaar 2015 heeft de Algemene Rekenkamer het rapport inzake het onderzoek naar de jaarrekening van het Land voor dienstjaar 2014 gepubliceerd.
Als onderdeel van ons onderzoeksprogramma houden wij ons doorlopend bezig met het monitoren van ontwikkelingen van alle ministeries. Onderstaand wordt verder ingegaan op de bevindingen van onze onderzoeksrapporten en wordt het monitoringsproces nader toegelicht.

2.3.1 Jaarrekening van het Land voor het dienstjaar 2014

Bij het onderzoek naar de jaarrekeningen van het Land heeft de Algemene Rekenkamer zich verdiept in de ontwikkelingen rondom het project *Verbetering financieel beheer*. Voor wat de beoordeling van de jaarrekeningen betreft zijn onze werkzaamheden beperkt gebleven tot vaststelling van de interne consistentie en de externe afstemming van de jaarrekeningen. De structurele tekortkomingen in de financiële beheersing van het Land, alsook de informatievoorziening en interne controle, hebben namelijk tot gevolg dat de jaarrekening geen redelijke mate van zekerheid verschaft over de juistheid en volledigheid van de gepresenteerde financiële informatie.

De Algemene Rekenkamer is bij de onderzoeken naar de jaarrekening van het Land ook ingegaan op de begrotingsrealisatie. Hierbij hebben wij de gerealiseerde cijfers afgezet tegen de begrote cijfers van de betreffende dienstjaren. Wij zijn daarbij nagegaan in hoeverre is voldaan aan relevante wettelijke regelingen bij de begrotingsuitvoering. Ook is er voor de verantwoording over het dienstjaar 2015 een beeld gegeven van de realisatie van de door de regering gepresenteerde financiële kaders. Nadere uitweiding over deze onderzoeksonderwerpen wordt in de onderstaande paragrafen aangeboden.

Algemeen

In het onderzoeksrapport naar de jaarrekening van het Land voor dienstjaar 2015 merkt de Algemene Rekenkamer op dat, gelet op het groeiend cumulatief exploitatietekort en de stijgende overheidsschuld, het jaar 2014 in het licht stond van aanhoudende zorgen over de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Bij de vaststelling van de Landsbegroting voor 2014 is er ook een situatie ontstaan waarbij de begroting van het Land, nagenoeg aan het eind van het jaar in werking is getreden.

Geen woorden maar daden

De regering presenteerde in 2014 een gewijzigd begrotingsbeleid en heeft afspraken gemaakt om de overheidsfinanciën te verduurzamen en op termijn begrotingsevenwicht te bereiken. Hiervoor heeft zij een begrotingsnorm voor de komende vier jaren geaccordeerd. Om aan de afgesproken begrotingsnorm te kunnen voldoen heeft de regering een financieel kader 2014-2018 gepresenteerd. Het onderzoek van de

Algemene Rekenkamer wijst echter uit dat aan de afgesproken begrotingsnormen vooralsnog niet wordt voldaan. Ook het gepresenteerde meerjarig financieel kader wordt eerst bijgesteld en daarna alsnog overschreden. Het is van essentieel belang dat de regering overgaat tot daadwerkelijke beheersing van de uitgaven, om de meerjarige doelstellingen te bereiken. Het is belangrijk om het niet alleen bij afspraken te houden, maar om de gemaakte afspraken ook na te komen. Dus niet alleen woorden, maar ook daden.

Financieel beheer

Gedurende 2014 zijn er voor het eerst periodieke tussentijdse cijfers samengesteld over de begrotingsuitvoering. Tussentijdse cijfers kunnen zowel de ministers als de Staten houvast bieden, zodat voorkomen wordt dat gemaakte afspraken niet worden nagekomen. Een voorwaarde is dat de tussentijdse cijfers tijdig beschikbaar zijn en dat de betrouwbaarheid van deze cijfers wordt gewaarborgd. Daarom is de verdere verbetering van het financieel beheer een noodzaak. Het financieel beheer kent voor 2014 echter weinig toetsbare verbeteringen. Een positieve ontwikkeling is wel dat de regering in maart 2015 een plan voor de aanpak van de verbeteringen in het financieel beheer heeft aangeboden aan de Staten. Ook is er een nulmeting verricht naar de huidige situatie van het financieel beheer. Het is van groot belang dat het financieel beheer op orde wordt gebracht omdat dit de basis vormt voor de verduurzaming van de overheidsfinanciën.

Budgetrecht van de Staten

Gezien de late indiening van de begroting zijn in 2014 wederom, op grond van de bepalingen van artikel 11 van de Comptabiliteitsverordening 1989, middelen beschikbaar gesteld om de overheidsdiensten gaande te houden. De ruime interpretatie en toepassing die de regering geeft aan dit artikel, maakt op een pijnlijke manier duidelijk dat het budgetrecht van de Staten in 2014 grotendeels buiten spel is gezet. De Algemene Rekenkamer herhaalt haar zorgen over deze gang van zaken en merkt op dat ook de Staten verantwoordelijk is voor het doen naleven van procedures die haar budgetrecht aangaan.

Aanbevelingen

De Algemene Rekenkamer geeft in haar rapport aan dat de regering vast dient te houden aan plannen om het financieel beheer te verbeteren. Trajecten die al in gang zijn gezet, dienen te worden vervolgd. Een voorbeeld hiervan is de wijziging van de comptabele wetgeving. De spoedige afwikkeling van dit wetgevingstraject is een noodzaak. Een ander belangrijk punt is dat verslaggevingsvoorschriften, ten behoeve van het samenstellen van de jaarrekening, worden vastgesteld. De vaststelling van eenduidige verslaggevingsvoorschriften zullen er toe leiden dat de daadwerkelijke controle van de jaarrekening op termijn gerealiseerd kan worden.

Bij het opstellen en de uitvoering van de begroting, dient de nadruk gelegd te worden op de beheersing van de kosten om zodoende aan de afgesproken begrotingsnormen te voldoen. Wettelijke voorschriften dienen nageleefd te worden, waarbij transparantie naar de Staten toe een vereiste is. De Algemene Rekenkamer drukt de minister van Financiën op het hart om hier op toe te zien. De Algemene Rekenkamer beveelt de Staten aan maatregelen te nemen om de uitholling van het budgetrecht een halt toe te roepen. Zij dient er op toe te zien dat afspraken worden nageleefd. Hierbij dient gebruik gemaakt te worden van de mogelijkheid om de verantwoordelijke minister(s) ter verantwoording te roepen. Het opleggen van sancties moet niet uit de weg worden gegaan.

2.3.2 Monitoringsproces

Monitoringsactiviteiten omvatten onder andere het bijhouden van de verschillende ontwikkelingen, zoals beschreven in de begroting van het Land voor wat betreft aangegeven beleidsintenties of aangekondigde bezuinigingen; het bijhouden van resultaten van onafhankelijke onderzoeken ingesteld door een minister of onder hem ressorterende diensten en directies en het vergaren van informatie in brede zin bij diverse diensten en directies. Monitoringsactiviteiten vinden gedurende het hele jaar door plaats.

Op basis van vooraf vastgestelde criteria, voert het onderzoeksteam naar aanleiding van haar monitoringsactiviteiten een risicoanalyse uit, waarna mogelijke onderzoeksonderwerpen geprioriteerd en toegelicht worden ter aanbieding aan de leden van de Algemene Rekenkamer. De voorgestelde onderzoeksonderwerpen vormen een basis voor de besluitvorming in de vergadering over de te verrichten onderzoeken voor de komende jaren.

1 Financiële verantwoording 2015

3.1 Begrotingsimpasse

Het afgelopen dienstjaar werd gekenmerkt door een zeer merkwaardige gang van zaken rondom toekenning van begrote middelen aan de Algemene Rekenkamer. Kort voor de behandeling door de Staten van onze begroting voor 2015, is de Algemene Rekenkamer in kennis gesteld van het feit dat het Land Aruba op 19 december 2014 het pand waarin de Algemene Rekenkamer is gehuisvest heeft overgedragen aan een derde en daarbij een huurovereenkomst is aangegaan. 's Lands voornemen het pand over te dragen en te huren - waarbij de huurkosten ten laste komen van de begroting van de Algemene Rekenkamer - is echter nooit door het Land aan de Algemene Rekenkamer gecommuniceerd. Het nalaten van de regering tijdig alle betrokkenen in kennis te stellen van een onvoorziene financiële verplichting, heeft ertoe geleid dat de Algemene Rekenkamer haar begroting heeft moeten intrekken en aanpassen voor deze, aanzienlijke en eerder onbekende, verplichting.

Gezien de hoogte van de huur heeft de Algemene Rekenkamer op haar begroting voor 2015 additionele besparingen door moeten voeren. Het is daarbij gelukt binnen de door de minister van Algemene Zaken aangegeven begrotingsmarge van het voorgaande dienstjaar (2014) te blijven. Het is echter niet gelukt binnen de begrotingsmarge voor 2015 te blijven, gelet op de omvang van de huur. De Staten en ministers van Algemene Zaken en Financiën en Overheidsorganisatie zijn hiervan in kennis gesteld. De Staten van Aruba heeft vervolgens de aangepaste begroting van de Algemene Rekenkamer goedgekeurd en aan de regering aangeboden voor formalisatie. De regering bleek echter onbereidwillig te zijn de begroting van de Algemene Rekenkamer te formaliseren en heeft de begroting van de Algemene Rekenkamer terug gestuurd naar de Staten. Gevolg hiervan is dat de Algemene Rekenkamer voor vrijwel het hele jaar 2015 geen vastgestelde begroting had en als gevolg hiervan geen toegang tot begrote middelen.

In december 2015, zijn er middels de suppletoire Landsbegroting middelen aan de begroting van de Algemene Rekenkamer toegekend. De Algemene Rekenkamer betreurt de wijze waarop de regering is omgegaan met de toekenning van begrote middelen.

3.2 Begrotingsuitvoering

Onderstaand worden de gerealiseerde cijfers[4] betreffende de begrotingsuitvoering voor het dienstjaar 2015 weergegeven.

Tabel 1: Kosten en investeringen Algemene Rekenkamer 2015

Post	Omschrijving	Gerealiseerde cijfers 2015	Begroting 2015	Onder benutting	Gerealiseerde cijfers 2014
Kosten (in AWG x 1.000)					
4100	Salarissen en sociale lasten	1.125	1.563	438	1.103
4200	Werkgeversbijdragen	273	379	106	371
4300	Goederen en diensten	550	731	181	158
4600	Overdrachten aan regeringen en internationale instellingen	3	9	6	1
4700	Verrekeningen, bijdragen en afschrijvingen	46	103	57	50
	Totaal	**1.997**	**2.785**	**788**	**1.683**
Kapitaal uitgaven (in AWG)					
6000	Aankoop duurzame goederen	-	-	-	-
	Totaal	0	**0**	**0**	**-**
	TOTAAL	**1.997**	**2.785**	**788**	**1.683**

4100 / 4200 Salarissen, sociale lasten en werkgeversbijdragen

Zoals eerder in dit hoofdstuk aangegeven, zijn er bij het Secretariaat van de Algemene Rekenkamer een aanzienlijk aantal openstaande vacatures. Bij de opstelling van de begroting wordt uitgegaan van invulling van alle vacatures gedurende het begrote dienstjaar.

4300 Goederen en diensten

De grootste onderbestedingen in de categorie goederen en diensten zijn te herleiden naar de posten deskundig advies en reis en verblijfskosten. Deze posten zijn vrijwel onbenut gebleven. Aanleiding voor de voorgenoemde onderbenutting is de zeer verlate beschikking die de Algemene Rekenkamer heeft gekregen over de voor dienstjaar 2015 begrootte middelen. Interne ontwikkelingen zijn ook aanleiding geweest voor 2015 af te zien van het maken van dienstreizen.

[4] Deze bedragen zijn niet afgestemd met de Directie Financiën, noch aan een accountantscontrole onderworpen.

Bijlage 1: Vergaderingen en besluiten

Vergadering	Besluiten
2015-01 **6 januari**	Kennisname van het verzoek tot verlenen van ontslag op eigen verzoek van de voorzitter van de Algemene Rekenkamer, dhr. G. Werleman.
2015-02 **26 mei**	Standpuntbepaling inzake het advies van directie Financiën aan de minister van Financiën en Overheidsorganisatie inzake de uitkering aan de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2015. Goedkeuring onderzoeksvoorstel onderzoek naar de jaarrekening van het Land Aruba voor dienstjaar 2014. Bekrachtiging van de brieven aan de Staten d.d. 12 en 26 mei 2015.
2015-03 **4 juni**	Instructie aan de secretaris met ingang van het eerstvolgend onderzoek de nota van bevinding eest aan de lid-rapporteur te bieden alvorens de verspreiding voor het ambtelijk hoor- en wederhoor. Aanwijzing van de heer L. Wong als lid-rapporteur bij het onderzoek naar de jaarrekening van het Land voor het dienstjaar 2014.
2015-04 **30 juni**	geen
2015-05 **14 juli**	Goedkeuring jaarverslag Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2014.
2015-06 **4 augustus**	geen
2015-07 **11 augustus**	Vaststelling van de brief aan de minister van Algemene Zaken inzake de ontkoppeling van het IT-beheer met het Departement Informatievoorziening en Automatisering (DIA).
2015-08 **25 augustus**	Vaststelling concept-rapport onderzoek naar de jaarrekening van het Land voor dienstjaar 2014.
2015-09 **1 september**	Vaststelling definitief rapport onderzoek naar de jaarrekening van het Land voor dienstjaar 2014.
2015-10 **16 september**	Vaststelling van persverklaringen en aanbiedingsbrieven naar aanleiding van het onderzoek naar de jaarrekening van het Land voor dienstjaar 2014.
2015-11 **13 oktober**	Vaststelling van de brief aan de minister van Financiën en Overheidsorganisatie, inzake de gemaakte afspraken omtrent de permanente overplaatsing van de heer P. Vandormael, naar een afdeling binnen zijn ministerie. Vaststelling van de brief aan de minister van Algemene Zaken inzake de begrotingsaanpassingen van de begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2016.
2015-12 **20 oktober**	Vaststelling voordrachtsbrief, aan de minister van Algemene Zaken, voor de interne overplaatsing naar de afdeling onderzoek van drs. L. Koolman.
2015-13 **27 oktober**	geen
2015-14 **12 november**	Stemming voordracht kandidaten voor lid van de Algemene Rekenkamer en goedkeuring van een aanbevelingslijst voor de Staten van Aruba.
2015-15 **24 november**	geen